

بررسی راه‌های برانگیزتن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی گلپایگان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی

محمد تقی صبایی (*) - محمد حسین بزرگ پیمان (**)

مقدمه:

روشن می‌شود. در عصری که اطلاعات جدید با فناوری جدید به سرعت در اقصی نقاط جهان منتقل می‌شود و فرهنگ‌های مختلف در قالب‌های گوناگون موضوع‌های علمی و هنری و سرگرمی بر بال فناوری ارتباطات سوار شده و در پهنه‌ی گیتی در اختیار ساکنان هر منطقه قرار می‌گیرد و چه بسا که در این امر اهداف استعمارگرانه به شکل بسیار مرموز و خزنده، نسل جوان را در برابر خطرهای آسیب‌های اجتماعی قرار دهد. یکی از بهترین راه‌های مبارزه با این خطرات ایجاد انگیزه به مطالعه و مخصوصاً مطالعه کتاب‌های غیردرسی در میان نسل جوان است. این تحقیق بر اساس همین ضرورت انجام شده است. بعضی از نتایج کاربردی آن به شرح زیر است.

۱ - به مسئولان آموزش و پرورش هشدار و آگاهی می‌دهد تا از طریق انجمن اولیا و مربیان آگاهی‌های لازم را برای ترغیب دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های درسی در اختیار اولیای دانش‌آموزان قرار دهند.

۲ - نقش کتابخانه‌ها، کتابفروشی‌ها، نمایشگاه‌های کتاب و سالن‌های مطالعه در ترغیب دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مشخص می‌شود.

۳ - اثرات مثبت و منفی عوامل فردی و اجتماعی، فرهنگی، خانوادگی در برانگیزتن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی روشن می‌شود.

متغیرها در این پژوهش عبارتند از:

الف - متغیرهای اثرگذار مانند رسانه‌های گروهی، مسئولان فرهنگی، تحصیلات پدر و مادر، اختلاف خانوادگی، وضعیت اقتصادی، پدیده اعتیاد، پدیده بیکاری، هوش و استعداد

خواندن به استناد آیه‌ی شریفه‌ی «اقرأ باسم ربک الذی خلق» سخن اول کتابی است که در طول تاریخ بشریت ادعای پرچمداری و هدایت انسان تا قرب الهی ... را داشته و دارد و همچنین با دقت در کلمات انبیا و اولیای الهی و حکما و عرفا و اندیشمندان درمی‌یابیم که یکی از راه‌های شکوفایی استعداد‌های انسان مخصوصاً نسل جوان مطالعه کردن است. با توجه به این که جامعه‌ی اسلامی ایران از نظر جمعیت‌شناسی جوان است و جوانان قشر عمده‌ای از جامعه را تشکیل می‌دهند، تربیت صحیح آن‌ها در ابعاد گوناگون می‌تواند نقش به‌سزایی در رشد و توسعه فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور داشته باشد.

بر این اساس موضوع این پژوهش این است که چه راه‌هایی برای برانگیزتن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی شهرستان گلپایگان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی وجود دارد؟

آیا شناسایی ویژگی‌های فردی دانش‌آموزان و آموزش دادن به آن‌ها در جهت بهبود علاقه به مطالعه غیردرسی مؤثر است؟ آیا آگاهی دادن به خانواده‌ها از طریق جلسات انجمن اولیا و مربیان می‌تواند عامل مؤثری در برانگیزتن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی باشد؟

آیا تقویت عوامل فرهنگی مانند دایر نمودن نمایشگاه کتاب و ایجاد سالن مطالعه و اضافه نمودن فروشگاه‌های کتاب در برانگیزتن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مؤثر است؟

ضرورت تحقیق: ضرورت انجام این پژوهش با دقت در جهان امروز که علوم و دانش و فناوری لحظه به لحظه در تکامل است،

دانش‌آموز و وضعیت جسمانی او.

ب - متغیر تاثیرگذار در این پژوهش مطالعه کتاب‌های غیردرسی است.

ج - متغیرهای ناخواسته یا نامربوط مانند تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان از قبیل کیفیت تحصیل والدین، جاذبه کتاب‌های غیردرسی و ...

چهار سؤال اصلی مطرح شده عبارتند از:

۱ - آیا شناسایی ویژگی‌های فردی دانش‌آموزان و رهنمودهای انفرادی به آنان می‌تواند عامل مؤثری در ایجاد انگیزه به مطالعه کتاب‌های غیردرسی باشد؟

۲ - آیا آگاهی دادن به خانواده‌های دانش‌آموزان در تشویق دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی می‌تواند یکی از راه‌های افزایش انگیزه دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی باشد؟

۳ - آیا شناسایی عوامل فرهنگی و تقویت آن‌ها می‌تواند عامل مؤثری در ایجاد انگیزه دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی باشد؟

۴ - آیا پدیده‌های اجتماعی مانند بیکاری، اعتیاد، عدالت اجتماعی در بر انگیزختن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی اثرات مثبت یا منفی می‌تواند داشته باشد؟
تعریف مفهومی متغیرها:

مطالعه: به معنای اطلاع یافتن از چیزی یا اعلام نظر در آن، در این تحقیق هدف از مطالعه آن است که دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه با خواندن کتاب‌های غیردرسی به دانش و درایت خود بیفزایند.

انگیزش: یک حالت درونی موجود زنده است که به مرور به رفتار منجر می‌گردد.

بر انگیزختن: تقویت نیروی فکری دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی.

کتاب‌های غیردرسی: مجموعه کتاب‌هایی که در ابعاد مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی و ... تعریف شده است و جزء کتاب درسی رسمی آموزش و پرورش در دوره‌ی متوسطه نیست.

روش:

روش تحقیق به کار رفته در این پژوهش روش موردی و زمینه‌ای می‌باشد که هدف آن یافتن راه‌های بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه به مطالعه کتاب‌های غیردرسی می‌باشد.

جامعه آماری: کلیه دانش‌آموزان دبیرستان‌های پسرانه و دخترانه شهرستان گلپایگان در سال تحصیلی ۷۹-۷۸ برابر با ۶۹۵۰ نفر می‌باشند که ۳۲۰۰ نفر آنان پسر و در ۱۱ دبیرستان مشغول تحصیل هستند و تعداد ۳۷۵۰ نفر آنان دختر می‌باشند که در یازده دبیرستان مشغول تحصیل هستند.

حجم نمونه: ۱۵۰ نفر از دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی دبیرستان‌های گلپایگان می‌باشند که ۷۵ نفر از آنان پسر و ۷۵ نفر از آنان دختر می‌باشند و به شکل نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده‌اند.

ابزار اندازه‌گیری: در این پژوهش به منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است. بدین صورت که با توجه به فرضیه‌ها و سؤال‌های تحقیق، چهل سؤال پیرامون عوامل فردی، اجتماعی، خانوادگی و فرهنگی که در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مؤثر هستند با گزینه‌های خیلی کم، کم، بی تفاوت، زیاد و خیلی زیاد تنظیم گردیده است.

شیوه اجرای پژوهش: برای اجرای این پژوهش مراحل زیر به ترتیب پیگیری و انجام شده است.

۱ - با تعدادی از مدرسان با تجربه و دست‌اندرکاران کتابخانه‌های دبیرستان‌ها و کتابخانه‌های عمومی شهر در این زمینه مصاحبه‌هایی به شکل حضوری انجام شد.

۲ - با مراجعه به آموزش متوسطه تعداد کل دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه به تفکیک پسر و دختر و هم‌چنین تعداد دبیرستان‌های شهرستان دقیقاً مشخص گردید.

۳ - پرسشنامه با چهل سؤال پنج گزینه‌ای پیرامون عوامل مؤثر در بر انگیزختن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی تنظیم و بین دانش‌آموزان توزیع و پس از تکمیل آن‌ها جمع‌آوری گردید.

۴ - پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و برطرف کردن نقایص آن‌ها، نتایج استخراج و با استفاده از روش‌های تحلیل آماری

مربوطه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جداگانه تنظیم شده است و بر اساس آن جدول‌های توزیع فراوانی و درصد نموداری نتایج سؤال‌های ارائه شده است و با توجه به این‌که یافته‌ها به صورت گسسته یا طبقه‌ای هستند و مقیاس اندازه‌گیری آن‌ها اسمی یا رتبه‌ای است برای پاسخ‌گویی از آزمون غیرپارامتریک مجذور کای استفاده شده است.

شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات: در ابتدا جدول‌های مربوط به توزیع، پاسخ‌گویان بر حسب عوامل فرهنگی، فردی، اجتماعی و خانوادگی ارائه شده است و سپس جداول فراوانی درصدی پاسخ‌های عوامل فرهنگی، فردی، اجتماعی و خانوادگی به‌طور

جدول شماره (۱): فراوانی درصدی پاسخ‌های مربوط به عوامل فرهنگی

ردیف	سؤال	۱	۲	۳	۴	۵
۱	ترغیب و تشویق و ایجاد فرهنگ مطالعه به عنوان ارزش از رسانه‌های گروهی عامل انگیزه به مطالعه	۲۴/۶۶	۳۳	۱۶	۱۸/۶۶	۷/۴۸
۲	جهت‌گیری مسؤلان فرهنگی جامعه عامل تشویق به مطالعه	۱۳/۲	۲۸	۸/۶	۳۰/۲	۲۰
۳	مساجد و مبلغان مذهبی عامل مؤثر در گرایش به مطالعه	۱۷	۱۹	۱۵/۳۴	۲۸	۲۰/۶۶
۴	فرهنگ مطالعه بخشی از سنن و فرهنگ جامعه نبوده و پافشاری بر آن تأثیری در تقویت انگیزه مطالعه ندارد.	۲۸	۲۵	۲۴/۶۷	۱۲/۳۳	۱۰
۵	مطالعه و ادامه تحصیل دبیران عامل ایجاد انگیزه به مطالعه	۱۳	۲۰	۲۹/۳۴	۲۲	۱۵/۶۶
۶	نوع کتاب‌ها و منظم بودن کتابخانه مدرسه وسیله‌ای برای تشویق به مطالعه	۶/۳۴	۶	۹	۳۴/۶	۴۴
۷	برگزاری مسابقات کتابخوانی عامل مؤثر در تشویق به مطالعه	۶/۶۶	۱۴	۷	۳۵	۳۷/۳۴
۸	معرفی کتاب در هر هفته در تابلوی مدرسه عامل ایجاد انگیزه به مطالعه	۱۰/۶۶	۱۶	۱۸	۳۰	۲۵/۳۴
۹	بیان خلاصه کتاب در یک روز هفته در صبحگاه و دادن جایزه موجب گرایش به مطالعه	۱۱	۱۸/۶۶	۱۷	۳۲/۳۴	۳۰
۱۰	تحقیر دانش‌آموز از طریق هم‌کلاسان عامل کاهش مطالعه	۲۹/۳۴	۱۶/۶۶	۳۲/۶۷	۱۲	۹/۳۳
۱۱	مربی امور تربیتی و اجرای برنامه‌های پرورشی در مدرسه عامل ترغیب به مطالعه	۱۸/۶۶	۱۶	۱۶	۱۹	۳۰/۳۴
۱۲	نقش دبیران دبیرستان به عنوان عامل مؤثر ایجاد انگیزه به مطالعه	۹/۶۶	۱۸	۱۶/۳۴	۲۴/۶۶	۳۱/۳۴
۱۳	حجم زیاد کتاب‌های درسی، باعث کاهش مطالعه کتاب‌های غیردرسی	۶	۶/۶۶	۸	۲۰	۵۹/۳۴
۱۴	دادن تحقیق توسط دبیران عامل ایجاد انگیزه	۱۴	۱۵	۱۲/۶۷	۳۷	۲۱/۳۳
۱۵	برگزاری کنفرانس‌های مربوط به دروس در کلاس توسط دبیران عامل ایجاد انگیزه	۱۴	۱۴/۶۶	۱۶	۳۰	۲۵/۳۴
۱۶	وجود کتابخانه‌های عمومی و ارائه خدمات عامل تشویق به مطالعه	۴/۶۶	۹/۳۴	۲	۴۴	۴۰
۱۷	کتاب‌روشی‌ها و نوع کتاب‌های آن‌ها عامل ایجاد انگیزه	۸	۲۹/۳۳	۵/۳۴	۴۶	۱۱/۳۳

۱۴/۵۹

فرضیه یک: عوامل فرهنگی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی شهرستان گلبایگان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مؤثر است. در جدول شماره یک فراوانی پاسخ ۱۵۰ نفر از پاسخ‌گویان به عوامل فرهنگی مؤثر در بر انگیزختن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی که مربوط به فرضیه اول است نشان داده شده است. مجذور کار (خی دو) محاسبه شده مربوط به این سؤال‌ها

این عدد از عدد جدول مجذور کا با درجه آزادی ۴ و سطح اطمینان ۹۵ درصد که ۹/۹۴ می‌باشد، بزرگتر است. بنابراین نتیجه می‌گیریم که تفاوت فراوانی‌های مشاهده شده معنی‌دار است. این معنی‌دار بودن بیانگر آن است که عوامل فرهنگی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره متوسطه به مطالعه کتاب‌های غیردرسی تأثیر دارد.

در جدول شماره یک فراوانی پاسخ ۱۵۰ نفر از پاسخ‌گویان به عوامل فرهنگی مؤثر در بر انگیزختن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی که مربوط به فرضیه اول است نشان داده شده است. مجذور کار (خی دو) محاسبه شده مربوط به این سؤال‌ها

جدول شماره (۲): فراوانی درصدی پاسخ‌های مربوط به عوامل فردی

ردیف	سؤال	فراوانی درصدی	تفاوت	رتبه	فراوانی نسبی	رتبه
۱	علاقه شدید دانش‌آموزان به بعضی برنامه‌های تلویزیون عامل کاهش به مطالعه	۲۰	۲۴	۲۰	۱۵/۳۳	۱۰۰
۲	وجود کتابخانه و اتاق مطالعه مخصوص عامل تشویق به مطالعه	۱۴	۱۵/۳۴	۱۲/۶۶	۲۵/۳۴	۱۰۰
۳	علاقه دانش‌آموزان به ورزش مخصوصاً فوتبال عامل کاهش مطالعه	۱۷	۲۵	۱۷	۱۵	۱۰۰
۴	رفع ضعف قوای جسمانی باعث افزایش انگیزه به مطالعه	۲۴	۱۷	۱۱	۱۷/۳۴	۱۰۰
۵	تأثیر سطح هوش و استعداد دانش‌آموزان در تقویت انگیزه مطالعه	۸	۱۲/۳۴	۱۶/۶۶	۲۷	۱۰۰
۶	خصوصیت دوست‌پذیری و نفوذ همکلاسان عامل تقویت انگیزه به مطالعه	۹	۲۶	۱۳	۱۹	۱۰۰
۷	انتخاب کتاب نامناسب عامل کاهش مطالعه	۱۸/۶۶	۱۷/۳۶	۱۲/۶۶	۲۴/۶۶	۱۰۰
۸	عدم قدرت خرید کتاب غیردرسی عامل کاهش مطالعه	۵	۷	۱۵/۳۳	۴۴/۶۶	۱۰۰

شده مربوط به این سؤال‌ها ۱۱/۹۲ است. این عدد از عدد جدول مجذور کا (خی دو) در درجه آزادی ۴ و سطح اطمینان ۹۵ درصد که ۹/۴۹ است، بزرگتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که تفاوت فراوانی‌های مشاهده شده معنی دار است. یعنی عوامل فردی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه به مطالعه‌ی کتاب‌های غیردرسی تأثیر دارد.

فرضیه ۲: عوامل فردی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی شهرستان گلپایگان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مؤثر است.

در جدول شماره ۳ فراوانی پاسخ ۱۵۰ نفر و عوامل فردی مؤثر در بر انگیزختن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی که مربوط به فرضیه دوم است نشان داده شده است. (خی دو) محاسبه

جدول شماره (۳): فراوانی درصدی پاسخ‌های مربوط به عوامل اجتماعی

ردیف	سؤال	فراوانی درصدی	تفاوت	رتبه	فراوانی نسبی	رتبه
۱	تعداد تحصیل‌کرده‌های جامعه گلپایگان عامل گرایش به مطالعه	۲۴/۶۷	۳۳/۳۴	۱۶	۷/۳۴	۱۰۰
۲	گسترش پدیده اعتیاد بازدارنده علاقه به مطالعه	۱۳/۳۳	۱۱/۳۴	۲۰/۶۷	۳۴/۶۶	۱۰۰
۳	رفع تبعیضات در جامعه عامل تقویت گرایش به مطالعه	۱۴	۱۶	۱۴	۲۰/۶۶	۱۰۰
۴	پدیده بی‌کاری در جامعه عامل کاهش انگیزه به مطالعه	۱۲/۶۶	۱۲	۱۲	۲۰	۱۰۰
۵	نقش مسئولین جامعه در هدایت دانش‌آموزان به مطالعه	۱۰	۲۰/۶۶	۷/۳۴	۳۵/۳۳	۱۰۰

مربوط به این سؤال‌ها ۳/۵۲ است. این عدد از عدد جدول مجذور کا با درجه آزادی ۴ با سطح اطمینان ۹۵ درصد که ۹/۹۴ است کوچک‌تر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که تفاوت فراوانی‌های مشاهده شده معنی دار نیست. یعنی عوامل اجتماعی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی گلپایگان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی نقشی ندارند.

فرضیه سوم: عوامل اجتماعی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی شهرستان گلپایگان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مؤثر است.

جدول شماره ۳ فراوانی پاسخ ۱۵۰ نفر به عوامل اجتماعی مؤثر در بر انگیزختن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی که مربوط به فرضیه سوم است نشان می‌دهد. (خی دو) محاسبه شده

جدول شماره (۴): فراوانی درصدی پاسخ‌های مربوط به عوامل خانوادگی

ردیف	سؤال	فردی	زوجین	مطلقین	تازه‌نورین	مطلقین	زوجین	فردی
۲۱	ترغیب و تشویق والدین و اعضای خانواده عامل ایجاد انگیزه به مطالعه	۶	۱۳/۳۳	۱۰/۶۷	۶۷	۲۶	۱۰۰	
۲۲	اصرار بیش از حد والدین به بالا بودن نمرات درس عامل کاهش به مطالعه	۲۱/۳۴	۱۳	۱۳	۱۸/۶۶	۳۴	۱۰۰	
۲۳	پافشاری والدین جهت قبولی فرزندان در کنکور عامل کاهش به مطالعه	۱۴/۶۶	۱۱/۲۴	۱۲/۶۷	۲۸	۳۳/۳۳	۱۰۰	
۲۴	برنامه منظم پدر و مادر در شبانه‌روز برای فرزندان عامل مؤثر در انگیزه به مطالعه	۷	۱۰/۶۶	۱۵/۳۴	۴۳/۶۶	۲۳/۳۴	۱۱	
۲۵	ارائه الگوهای علمی و تربیتی بوسیله پدر و مادر عامل مؤثر در ترغیب به مطالعه	۱۸/۶۶	۱۹	۱۷/۳۴	۳۱	۱۴	۱۰۰	
۲۶	تحصیلات اعضای خانواده عامل مؤثر در انگیزه به مطالعه	۱۲	۱۵	۱۶	۳۱	۱۴	۱۰۰	
۲۷	اختلاف خانوادگی بین والدین عامل کاهش گرایش به مطالعه	۹/۳۴	۱۲/۶۶	۱۴	۲۹	۳۵	۱۰۰	
۲۸	اعتیاد پدر عامل کاهش به مطالعه	۹	۱۷	۲۸	۲۱	۲۵	۱۰۰	
۲۹	شغل پدر و مادر یکی از عوامل مهم ترغیب فرزندان به مطالعه	۱۴/۶۶	۲۲	۲۵/۳۴	۱۸	۲۰	۱۰۰	
۴۰	وضعیت اقتصادی خانواده عامل مؤثر در ترغیب به مطالعه	۵/۶۴	۱۱	۱۸	۳۳/۳۳	۳۲	۱۱	

۲ - آگاهی دادن به خانواده‌ها از طریق انجمن اولیا و مربیان در این که از اصرار بیش از حد برای بالا بردن نمرات کلاسی و قبولی در کنکور فرزندان‌شان خودداری کنند و در مقابل آن‌ها را با تشویق به مطالعه کتاب‌های غیردرسی به تفکر منطقی و عاقلانه وادار کنند.

۳ - تقویت فضای مطالعه در شهرستان به وسیله مسئولان واحدهای فرهنگی از قبیل گسترش کتابخانه‌های عمومی، سالن‌های مطالعه خوب و مناسب، تقویت کتابفروشی‌های شهرستان، برگزاری نمایشگاه‌های کتاب، حداقل در هر فصلی یک بار در نقاط مهم شهر، راه‌اندازی یک واحد کتابفروشی سیار در روستاها که عامل بسیار مهمی در تقویت انگیزه دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی است.

فرضیه چهارم: عوامل خانوادگی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی گلپایگان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مؤثر است.

در جدول شماره ۴ فراوانی پاسخ ۱۵۰ نفر به عوامل خانوادگی در بر انگیزختن دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی که مربوط به فرضیه چهارم است نشان داده شده است. مجذور کا محاسبه شده مربوط به این سؤال‌ها ۱۸/۵۹ است. این عدد از عدد جدول مجذور کا در درجه آزادی ۴ و فاصله اطمینان ۹۵ درصد که ۹/۴۹ است، بزرگتر است. بنابراین نتیجه می‌گیریم که تفاوت فراوانی‌های مشاهده معنی‌دار است. این معنی‌دار بودن مشخص می‌کند که عوامل فردی در بر انگیزختن دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه به مطالعه کتاب‌های غیردرسی مؤثر است.

پیشنهادها:

۱ - تقویت عوامل فرهنگی مانند تجهیز نمودن کتابخانه‌های دبیرستان‌های شهرستان به کتاب‌های مورد نیاز دانش‌آموزان، ایجاد سالن مطالعه که از امکانات اولیه برخوردار باشد، ترغیب دانش‌آموزان به مطالعه کتاب‌های غیردرسی توسط دبیران، مربیان امور تربیتی و مسئولان دبیرستان‌ها. کم نمودن حجم کتاب‌های درسی و حذف زواید بعضی از آن‌ها